

UZASADNIENIE

Decyzją z 20.09.2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że M. G. w okresach 4.04.2012 r. - 31.01.2013 r., 15.02.2013r. - 28.02.2016 r., 5.12.2016 r. - 31.12.2016 r. podlega ustawodawstwu polskiemu. W uzasadnieniu organ rentowy wyjaśnił, że w ramach poczynionych ustaleń w związku z wnioskiem z 31.07.2015 r. Zakład od angielskiej instytucji ubezpieczeniowej otrzymał pismo z 16.09.2015 r., którym poinformowała ona, że nie może potwierdzić pobytu M. G. w Zjednoczonym Królestwie od 2012 r., a nadto organ rentowy podał, że wymieniony nie zarejestrował dochodu w Zjednoczonym Królestwie w latach podatkowych 2012,2013,2014 z wyjątkiem minimalnego dochodu w latach 2015 i 2016 (minimalny czyli uwzględniający parę tygodni), nie ma również żadnych zobowiązań wynikających z ustawodawstwa dotyczącego ubezpieczenia społecznego w Zjednoczonym Królestwie w latach 2012-2014, zaznaczając, że wskazany adres zamieszkania w Wielkiej Brytanii jest adresem wirtualnym, gdyż spółki używają tej nieruchomości jako zarejestrowany adres biura, który jest używany jako adres korespondencyjny. W konkluzji ZUS stwierdził, że brak podstaw do zastosowania brytyjskiego ustawodawstwa, ponieważ nie został potwierdzony fakt prowadzenia przez M. G. działalności na terenie Wielkiej Brytanii, w efekcie uznając, że jedynym tytułem do ubezpieczeń społecznych jest prowadzona przez wymienionego działalność gospodarcza w Polsce w okresach objętych rzeczoną decyzją /decyzja k. 86-87 akt ZUS/.

Uznając przedmiotową decyzję za krzywdzącą M. G. złożył od niej odwołanie w dn. 11.04.2018 r., jednocześnie wnosząc o przywrócenie terminu do wniesienia odwołania, o uchylenie zaskarżonej decyzji i umorzenie postępowania. Podkreślił, że uchybienie terminowi do wniesienia odwołania nastąpiło z przyczyn od niego niezależnych i nie jest nadmierne, zaznaczając, że od czasu złożenia wniosku z 24.08.2017 r. nie otrzymał żadnej wiadomości z ZUS i dopiero w toku sprawy VIII U 1716/17 dowiedział się o tym, że Zakład wydał zakwestionowaną w n/n postępowaniu decyzję, jednocześnie wyjaśniając, że po rozpoznaniu jego reklamacji Poczta Polska pismem z 21.03.2018 r. poinformowała go, że na skutek błędnej procedury poczty nie otrzymał przesyłki z ZUS z rzeczoną decyzją. Odnosząc się merytorycznie do skarżonej decyzji argumentował, że mieszka w Ł. od 2007 r., przynajmniej po 2011 r. przebywał w Polsce ale były to pobyty czasowe i wynikały z konieczności pomocy przy opiece nad chorą babcią, a później mamą, akcentując, że w czasie pobytu w Polsce nadal prowadził działalność dla klientów z Wielkiej Brytanii, a podejmowane przez niego działania w Polsce miały jedynie charakter marginalny w stosunku do działań na terenie Wielkiej Brytanii, co znajdowało odzwierciedlenie w wynikach finansowych. Zazaczył, że złożył w n/n sprawie wyjaśnienia ustnie uzyskując w Zakładzie informację, że nie musi składać wyjaśnień pisemnie. W konkluzji podkreślił, że zasadą jest, że w zakresie ubezpieczeń społecznych podlega się ustawodawstwu tylko jednego państwa powołując się na art. 13 ust. 2 a i b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 29.04.2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, wywodząc z powyższego, że ustalenia ZUS jakoby w 2012 r. podlegał ubezpieczeniom w Polsce są błędne i w efekcie decyzja oparta na takim ustaleniu jest nieuprawnione /odwołanie k. 3-8/.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego odrzucenie, argumentując, że decyzja została wysłana za zwrotnym potwierdzeniem odbioru pod adres wskazany przez wnioskodawcę jako adres korespondencyjny i adres zamieszkania w piśmie z 24.08.2017 r. i była ona awizowana po raz pierwszy 26.09.2017 r. wywodząc, że za dzień doręczenia należy zatem uznać zgodnie z art. 44 § 1, 3 i 4 k.p.a. dzień 10.10.2017 r. natomiast odwołanie zostało złożone po upływie terminu miesiąca z art. 477[9] § 1 k.p.c. bo 11.04.2018 r. /odpowiedź na odwołanie k. 6-7/.

W piśmie procesowym z 29.05.2018 r. odwołujący podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie, w tym co do nieprawidłowości w dostarczeniu przesyłek pocztowych, akcentując, że trwa to dziś i jest przedmiotem kolejnych reklamacji, i jednocześnie podkreślając, że o wydaniu zakwestionowanej decyzji dowiedział się w lutym 2018 r. przy okazji innego odwołania od decyzji w sprawie VIII U 1716/17, a także powołując się na nieskuteczność doręczenia skarżonej decyzji wynikającą z odpowiedzi poczty na jego reklamację oraz z braku wiedzy prawnika ZUS w tym zakresie

w ramach w/w sprawy o sygn. VIII U 1716/17. Ponadto wniósł o odnotowanie, że nie mieszka w B. o kodzie pocztowym 90-349, lecz w Ł. o kodzie 91-349 /pismo procesowe odwołującego k. 20 -21/.

Na rozprawie w dn. 8.11.2018 r. pełnomocnik odwołującego poparł odwołanie i wniósł o przywrócenie terminu do jego złożenia, a wnioskodawca oświadczył, że w drugiej części marca 2018 r. przebywał na zwolnieniu lekarskim, dodając, że odwołanie od skarżonej decyzji złożył za pośrednictwem Poczty Polskiej, a także akcentując, że cały czas mieszkał i nadal mieszka przy ul. (...) w Ł.. Ponadto wnioskodawca oświadczył, że przyczyną uchybienia terminu do złożenia odwołania było to, że nie otrzymał kwestionowanej decyzji w październiku 2017 r. Natomiast pełnomocnik ZUS podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie wskazując na odebranie przez skarżącego przesyłki zawierającej rzeczoną decyzję w trybie awizo /stanowiska stron e-prot. z 8.11.2018 r.: 00:01:44, 00:07:52, 00:10:50, 00:13:53, 00:18:17, 00:24:49/.

W piśmie procesowym z dn. 3.12.2018 r. pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o uwzględnienie wniosku o przywrócenie terminu do złożenia odwołania oraz merytoryczne uwzględnienie rzeczzonego odwołania, argumentując, że z załączonej dokumentacji wynika, że odwołujący odebrał skarżoną decyzję (...) 03.2018 r. a odpowiedź na nią złożył w formie odwołania 6.04.2018 r. czyli w terminie 30 dni kalendarzowych, a nadto załączył zwolnienie lekarskie wnioskodawcy, z którego wynika, że przebywał na 2-tygodniowym zwolnieniu od 3.04.2018 r. /pismo procesowe pełnomocnika wnioskodawcy k. 69/.

Na rozprawie z 15.05.2019 r. pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie i wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji, a pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów postępowania według norm prawem przepisanych /e-prot. z 15.05.2019 r.: 00:02:06, 00:08:36/.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Zgodnie z wpisem w (...) M. G. prowadził działalność gospodarczą na terenie Polski związaną z oprogramowaniem w okresie od 4.04.2012 r. do 31.01.2013 r. po nazwą K. M. G. a od 15.02.2013 r. do 28.02.2016 r., 5.12.2016 r. – 31.12.2016 r. pod nazwą (...) M. G. /wydruk z (...) k. 4, 5, 58-59, 80-82, 85 akt ZUS/.

Odwołujący - M. G. złożył do ZUS II Oddział w Ł. w dn. 31.07.2015 r. wniosek o ustalenie ustawodawstwa właściwego z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce przy jednoczesnym prowadzeniu działalności gospodarczej na terenie Wielkiej Brytanii /wniosek k.1 akt ZUS/.

Zgodnie z załączoną do w/w wniosku informacją z H. R. & C. odwołujący prowadzi działalność gospodarczą Serwis (...) na terenie Wielkiej Brytanii od 21.02.2010 r. /niesporne/.

Organ rentowy pismem z 11.08.2015 r. poinformował wnioskodawcę, że na podstawie danych zawartych w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS oraz uzyskanych informacji od angielskiej instytucji ubezpieczeniowej H. R. & C., ustalił, że od 4.04.2012 r. do nadal podlega on polskiemu ustawodawstwu /pismo k. 7 akt ZUS/.

Pismem z 5.09.2015 r. M. G. wniósł zastrzeżenia do w/w stanowiska i przedstawił swoje stanowisko dołączając kolejne dokumenty. Wyjaśnił, że od 2012 r. często przyjeżdżał do polski w związku z sytuacją rodzinną (choroba babci) oraz swoim zdrowiem psychicznym, w związku z czym zrezygnował z pracy na etacie w Wielkiej Brytanii, natomiast nadal prowadził tam działalność, a jednocześnie prowadził działalność w Polsce o charakterze okazjonalnym i hobbistycznym, dodatkowo wyjaśniając, że dochód w Wielkiej Brytanii wynosił w 2012 r. 887 (...), a w 2013 i 2014 r. o G. co było związane ze zmianą profilu firmy i jej restrukturyzacją /pismo wnioskodawcy wraz z załącznikami k. 9-45 akt ZUS/.

W piśmie z 8.04.2016 r. brytyjska instytucja wskazała, że M. G. nie widniej w spisie wyborców pod żadnym wskazanym przez niego adresem, a ponadto adres zamieszkania 28/29 (...) L. (...)JB jest używany jako adres siedziby przez kilka spółek. Konto bankowe i karta płatnicza wyrobione pod tym adresem zostały zlikwidowane w styczniu 2013 r. i

stwierdzono, że przesyłki dla wnioskodawcy pod tym adresem nie są doręczane. Z kolei adres 28/29 (...) L. (...)NP nie jest posesją mieszkalną jest to adres wirtualny używany do zarejestrowania spółek. Ponadto instytucja poinformowała, że wystąpiła do wnioskodawcy z pytaniami mającymi na celu potwierdzenie jego okresu zamieszkania i prowadzenie działalności w UK. /pismo k. 48-49, 60-63 akt ZUS/.

Dn. 16.09.2015 r. ZUS przekazał dokumenty dotyczące działalności wnioskodawcy na terenie Wielkiej Brytanii do angielskiej instytucji ubezpieczeniowej celem rozpoznania i zajęcia stanowiska w sprawie właściwego ustawodawstwa zgodnego z właściwością miejsca zamieszkania wnioskodawcy w Wielkiej Brytanii tj. 28-29 (...) L. (...)N. E. U. K., wskazując, że wg zeznań podatkowych dochody osiągnęte w Wielkiej Brytanii wynosiły za rok 2011 (...), 96 (...), za 2012 887 (...), za 2013 i 2014 r. wynosiły o (...), co było spowodowane zmianą profilu firmy oraz restrukturyzacją, którą odwołujący finansował z własnych oszczędności, zaznaczając, że w tym okresie ubezpieczony wykonywał pracę na terenie Wielkiej Brytanii niedopłatnie lub charytatywnie, aby zdobyć renomę na lokalnym rynku IT oraz że przyjmował zapłaty w systemie barterowym, co pozwalało wnioskodawcy pozyskiwać nowych kontrahentów i technologie. ZUS dodał, że aktualnie dochody za rok 2014/2015 w związku z działalnością są w trakcie obliczeń ale firma ponownie zaczęła przynosić dochody. Nadto Zakład podał, że jeśli chodzi o działalność prowadzoną w Polsce przez wnioskodawcę na podstawie zeznań podatkowych za 2012, 2013, 2014 kształtują się następująco za 2012 r. strata w wysokości 2032,73 zł, za 2013 r. zysk brutto 730,16 zł, za 2014 r. zysk brutto 4024 zł, wskazując, że z oświadczenia ubezpieczonego wynika, że działalność na terenie Polski ma charakter hobbystyczny, jest marginalna i nie stanowi żadnego źródła dochodu dla wnioskodawcy. Konkludując ZUS wskazał, że tym samym zarówno miejscem zamieszkania jak i centrum zainteresowania jeśli chodzi o działalność gospodarczą jest w przeważającej części Wielka Brytania /pismo ZUS k. 53 akt ZUS/.

W odpowiedzi na powyższe pismo angielska instytucja ubezpieczeniowa pismem z 6.06.2017 r. poinformowała, że nie może potwierdzić pobytu M. G. w Zjednoczonym Królestwie od 2012 r., a także, że M. G. nie zarejestrował dochodu w Zjednoczonym Królestwie w latach podatkowych 2012, 2013, 2014 z wyjątkiem minimalnego dochodu w latach 2015 i 2016, który uwzględniał parę tygodni, a nadto, że wnioskodawca nie podlega ustawodawstwu brytyjskiemu w zakresie ubezpieczeń społecznych w latach 2012-2014, a zgodnie z jego wyjaśnieniami w 2015 r. mieszkał w Polsce przez 10 miesięcy, a w 2016 r. przez 12 miesięcy /tłumaczenie pisma H. R. & C. k. 74-75 aktach ZUS/.

Kolejnym pismem z 30.06.2017 r. instytucja brytyjska wyjaśniła, że do wnioskodawcy wysyłano od 2012 r. informacje o należnościach ponieważ nie uiszczał składek na ubezpieczenia społeczne i nie zamknął swojej działalności „2 klasy” (tj. samozatrudnienia), nie można potwierdzić obecności ani pracy wnioskodawcy w UK w związku z czym powinien był on zamknąć swoją działalność, składki z tytułu działalności „2 klasy” są niskie w porównaniu ze składkami z tytułu działalności „1 klasy” oraz w porównaniu ze składkami obowiązującymi w Polsce (wynoszą £ 2,80 na tydzień, £ 145,60 na rok). Instytucja brytyjska stwierdziła, że od 2012 r. wnioskodawca pracował w Polsce i powinien podlegać polskiemu ustawodawstwu w zakresie ubezpieczeń społecznych, nie ma dowodu na to, że wrócił do UK, jego działalność „2 klasy” zostanie zamknięta ze skutkiem natychmiastowym./pismo wraz z tłumaczeniem k. 72-73, 76 akt ZUS/

W efekcie powyższych ustaleń ZUS wydał zaskarżoną w n/n sprawie decyzję z 20.09.2017 r., którą Zakład wysłał na podany przez wnioskodawcę adres do korespondencji, a która to przesyłka po awizowaniu po raz pierwszy 26.09.2017 r. została zwrócona do Zakładu 11.10.2017 r. ten zaś uznał, że została skutecznie doręczona ubezpieczonemu zgodnie z art. 44 § 1,3 i 4 k.p.c. 10.10.2017 r. /decyzja k.86- 87 akt ZUS, zwrócona przesyłka k. 88 akt ZUS/.

Pismem z 29.01.2018 r. odwołujący zwrócił się do ZUS o ustalenie ustawodawstwa za sporny okres /pismo k. 89 akt ZUS/.

W związku z powyższym ZUS 19.02.2018 r. odpowiedział skarżącemu, że decyzją z 20.09.2017 r. zostało ustalone polskie ustawodawstwo na wniosek z 24.08.2017 r. Odwołujący podjął korespondencję 19.03.2018 r. /pismo k. 90 akt ZUS, z.p.o.k. k. 91 akt ZUS/.

Z uwagi na powyższe wnioskodawca złożył reklamację w Poczcie Polskiej w związku z niedoręczeniem ubezpieczonemu przesyłki z kwestionowaną decyzją z 20.09.2017 r., po rozpoznaniu której Poczta poinformowała skarżącego, że błędne procedury wewnętrzne doprowadziły do tego, że m.in. rzeczona przesyłka nie została mu doręczona lecz zwrócona do ZUS /reklamacja k. 9-10, zawiadomienia k. 11, 13, odpowiedź na reklamację k. 14-15/.

Ponadto decyzją z 21.06.2017 r. ZUS II Inspektorat w Ł. stwierdził zadłużenie wnioskodawcy z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne na dzień wydania decyzji stwierdzając, że wynosi ono łącznie 5575,56 zł za okres od kwietnia 2012 r. do stycznia 2013 r. /decyzja k. 60 akt ZUS dołączonych do sprawy VIII U 1716/17/.

Wnioskodawca odwołał się od w/w decyzji z 21.06.2017 r. w związku z czym przed tut. Sądem toczy się sprawa za sygn. VIII U 1716/17, która z uwagi na toczące się w n/n sprawie postępowanie odwoławcze od decyzji z 20.09.2017 r. zostało zawieszono postanowieniem z 28.05.2018 r. /odwołanie k. 2 załączonych akt VIII U 1716/17, e-prot. z 9.04.2018 r. k. 46, e-prot. z 28.05.2018 r. k. 56 załączonych akt VIII U 1716/17, postanowienie k. 57 załączonych akt VIII U 1716/17/.

Odwołujący był na zwolnieniu lekarskim od 3.04.2018 r. do 13.03.2018 r. /zwolnienie k. 70/.

W dn. 6.04.2018 r. wnioskodawca nadał w urzędzie Poczty Polskiej przesyłkę zawierającą odwołanie od zaskarżonej w n/n sprawie decyzji z 20.09.2017 r., którą doręczono mu 8.03.2018 r. jednocześnie z wnioskiem o przywrócenie terminu do wniesienia odwołania od tej decyzji /wydruk ze strony monitorowania przesyłek k. 73, potwierdzenie nadania k. 71, odwołanie wraz z wnioskiem k. 3-8/.

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego obejmującego w szczególności dowody z powołanych dokumentów. Poza sporem pozostaje fakt, że odwołujący nie otrzymał z brytyjskiej instytucji ubezpieczeniowej potwierdzenia, iż podlega ustawodawstwu brytyjskiemu w zakresie zabezpieczenia społecznego

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie podlega oddaleniu.

W pierwszej kolejności konieczne było odniesienie się do kwestii terminowego zaskarżenia decyzji przez M. G.. Zgodnie z art. 477⁹ § 1 i 3 k.p.c. odwołania od decyzji organów rentowych lub orzeczeń wojewódzkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności wnosi się na piśmie do organu lub zespołu, który wydał decyzję lub orzeczenie, lub do protokołu sporządzonego przez ten organ lub zespół, w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji lub orzeczenia. Sąd odrzucił odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się.

W ocenie Sądu przekroczenie przez odwołującego terminu do złożenia odwołania w rozumieniu art. 477⁹ § 1 k.p.c. było bezsporne. ZUS wydał zaskarżoną decyzję w dniu 20.09.2017 r., natomiast odwołanie od tej decyzji zostało wniesione w dniu 6.04.2018 r., zgodnie z datą nadania w urzędzie Poczty Polskiej. W ocenie Sądu do przekroczenia przez odwołującego terminu nie doszło jednak z przyczyn, za które odwołujący się można przypisać odpowiedzialność. Odwołujący wniósł o przywrócenie terminu, wskazując, że przekroczenie terminu było spowodowane błędami w doręczeniu po stronie Poczty Polskiej załączając zarówno złożoną w tej sprawie reklamację do Poczty, jak i odpowiedź na nią, z których wynika, że okoliczności te znalazły w tych dokumentach potwierdzenie. Zdaniem Sądu, wskazane okoliczności mają w istocie charakter obiektywny, to jest niezależny od odwołującego się i jako takie mogą stanowić usprawiedliwienie dla złożenia przez niego odwołania z przekroczeniem ustawowego terminu. Co prawda w aktach sprawy i aktach rentowych brak informacji o tym kiedy odwołujący otrzymał skarżoną decyzję, co utrudnia precyzyjne ustalenie terminu na jej zaskarżenie, jednakże mając na względzie zeznania odwołującego oraz typowy czas doręczania przesyłek pocztowych, Sąd przyjął, że odwołujący zapoznał się ze skarżoną decyzją (...)03. (...). a zatem złożenie odwołania poprzez nadanie odwołania w n/n sprawie w urzędzie Poczty Polskiej 6.04.2018r. (na co skarżący

przedłożył email o dostarczeniu rzeczony przesyłki wraz z wydrukiem z systemu śledzenia tej przesyłki) należy ostatecznie uznać za poczynione z dochowaniem terminu od daty, w której skarżący faktycznie zapoznał się z treścią decyzji z 20.09.2017 r. Wobec powyższych okoliczności Sąd Okręgowy nadał bieg odwołaniu i rozpoznał sprawę.

Zgodnie z art. 83 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 963, tekst jedn. ze zm.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących zgłaszania do ubezpieczeń społecznych.

W niniejszej sprawie, w świetle wniosku powoda z 31.07.2015 r. i rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonej decyzji z 20.09.2017 r., sporne było ustalenie właściwego ustawodawstwa w zakresie ubezpieczenia społecznego wnioskodawcy, mając na uwadze, że prowadzi on działalność gospodarczą w Polsce i jednocześnie wykazywał, że prowadził działalność gospodarczą skutkującą objęciem go ubezpieczeniem społecznym w Wielkiej Brytanii.

Obowiązujące przepisy unijne zawierają zasady dotyczące ustawodawstwa właściwego dla osoby pracującej lub prowadzącej firmę w jednym lub wielu państwach Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub Szwajcarii oraz określają procedurę postępowania przez instytucje ubezpieczeniowe w zakresie ustalania właściwego ustawodawstwa.

W szczególności przepisy te zostały zawarte w rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady /WE/ nr (...) z dnia 29.04.2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.U.E.L.2004.166.1 ze zm.) – tzw. rozporządzenie podstawowe i w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady /WE/ nr (...) z dnia 16.09.2009r. (Dz.U.U.E.L.2009.284.1 ze zm.) dotyczącego wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady /WE/ nr (...) z dnia 29.04.2004r. – rozporządzenie wykonawcze.

Przy czym w myśl art.11 ust.1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady /WE/ nr (...) z dnia 29.04.2004r. osoby, do których stosuje się niniejsze rozporządzenie, podlegają ustawodawstwu tylko jednego Państwa Członkowskiego.

W świetle art. 11 ust. 3 lit. a) cytowanego rozporządzenia osoba wykonująca w Państwie Członkowskim pracę najemną lub pracę na własny rachunek podlega ustawodawstwu tego Państwa Członkowskiego.

W myśl art. 13 ust. 3 rozporządzenia nr 883/2004 osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych Państwach Członkowskich podlega ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym wykonuje swą pracę najemną lub, jeżeli wykonuje taką pracę w dwóch lub w kilku Państwach Członkowskich, ustawodawstwu określoneemu zgodnie z przepisami ust. 1.

W sprawie zastosowanie znajdzie również rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) numer (...) z dnia 16 września 2009 roku dotyczącego wykonywania rozporządzenia numer (...) w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE. L z 2009 r., nr 284, str. 1, zwane dalej rozporządzeniem wykonawczym). W myśl art. 16 ust. 1 i ust. 2 tego rozporządzenia osoba, która wykonuje pracę w dwóch lub więcej państwach członkowskich, informuje o tym instytucję wyznaczoną przez właściwą władzę państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania. Wyznaczona instytucja państwa członkowskiego miejsca zamieszkania niezwłocznie ustala ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego, uwzględniając art. 13 rozporządzenia podstawowego (...) oraz art. 14 rozporządzenia wykonawczego (...). Takie wstępne określenie mającego zastosowanie ustawodawstwa ma charakter tymczasowy. Instytucja ta informuje wyznaczone instytucje każdego państwa członkowskiego, w którym wykonywana jest praca, o swoim tymczasowym określeniu. Natomiast zgodnie z art. 16 ust. 3 tymczasowe określenie mającego zastosowanie ustawodawstwa, przewidziane w ust. 2, staje się ostateczne w terminie dwóch miesięcy od momentu poinformowania o nim instytucji wyznaczonych przez właściwe władze zainteresowanych państw członkowskich, zgodnie z ust. 2, o ile ustawodawstwo nie zostało już ostatecznie określone na podstawie ust. 4, lub przynajmniej jedna z zainteresowanych instytucji informuje instytucję wyznaczoną przez właściwą władzę państwa

członkowskiego miejsca zamieszkania przed upływem tego dwumiesięcznego terminu o niemożności zaakceptowania określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa lub o swojej odmiennej opinii w tej kwestii.

Co więcej, jak stanowi art. 16 ust. 4 rozporządzenia wykonawczego, w przypadku gdy z uwagi na brak pewności co do określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa niezbędne jest nawiązanie kontaktów przez instytucje lub władze dwóch lub więcej państw członkowskich, na wniosek jednej lub więcej instytucji wyznaczonych przez właściwe władze zainteresowanych państw członkowskich lub na wniosek samych właściwych władz, ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego jest określane na mocy wspólnego porozumienia, z uwzględnieniem art. 13 rozporządzenia podstawowego i odpowiednich przepisów art. 14 rozporządzenia wykonawczego.

Powyższe procedury zostały zastosowane w niniejszej sprawie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w trybie art. 16 ust. 2 rozporządzenia nr 987/2009.

Zgodnie z art. 13 ust.3 w/w rozporządzenia osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych Państwach Członkowskich podlega ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym wykonuje swą pracę najemną lub, jeżeli wykonuje taką pracę w dwóch lub w kilku Państwach Członkowskich, ustawodawstwu określoneemu zgodnie z przepisami ust. 1). Ze względu na różnice między ustawodawstwami krajowymi co do określenia przedmiotu ubezpieczenia społecznego wprowadzono zasadę, że uwzględnianie okoliczności lub wydarzeń mających miejsce w jednym państwie członkowskim nie może w żaden sposób sprawiać, że właściwym dla nich stanie się inne państwo ani że będzie się do nich stosować jego ustawodawstwo (pkt 11 preambuły rozporządzenia nr 883/2004).

Reasumując, w świetle przytoczonych przepisów warunkiem sine qua non ustalenia dla wnioskodawcy ustawodawstwa brytyjskiego w zakresie ubezpieczeń społecznych i jednocześnie wyłączenia ustawodawstwa polskiego począwszy w badanym okresie jest wykazanie przez niego, iż faktycznie podlega temu ubezpieczeniu społecznemu w Wielkiej Brytanii; przy czym w tym zakresie decydujące znaczenie będzie miało stanowisko brytyjskiej instytucji ubezpieczeniowej. Stąd też dla oceny legalności zaskarżonej decyzji istotne było ustalenie czy polska instytucja ubezpieczeniowa przed jej wydaniem wyczerpała tryb postępowania przewidziany przepisami rozporządzenia wykonawczego Parlamentu Europejskiego i Rady /WE/ nr (...) z dnia 16.09.2009r., w szczególności czy w przewidzianym art. 16 ust.3 terminie instytucja ubezpieczeń społecznych państwa będącego miejscem pracy ubezpieczonego zajęła stosowne stanowisko.

Dokonując oceny zaskarżonej decyzji należy stwierdzić, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyczerpał procedurę przewidzianą w art. 16 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady /WE/ nr (...) z dnia 16.09.2009r. dotyczącego wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady /WE/ nr (...) z dnia 29.04.2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. W związku z informacją uzyskaną od instytucji brytyjskiej pismami z 8.04.2017 r., ZUS uwzględnił na tej podstawie, że wnioskodawca nie widnieje w spisie wyborców pod żadnym wskazanym przez niego adresem w UK, ponadto adres 24 (...) L. (...)JB jest używany jako adres przez kilka spółek, ponadto konto bankowe i karat płatnicza wyrobione pod tym adresem zostały zlikwidowane w styczniu 2013 r., a przesyłki na ten adres nie są doręczane odwołującemu, z kolei adres 28.29 (...) L. (...)NP nie jest posesją mieszkalną lecz wirtualnym adresem używanym do rejestracji spółek, następnie na podstawie pisma z 6.06.2017 r. od instytucji brytyjskiej ZUS uwzględnił, że brytyjska instytucja stwierdziła, że nie może potwierdzić pobytu wnioskodawcy w UK od maja 2012 r., nie został zarejestrowany dochódów w latach 2012-2014 oraz zarejestrowano minimalny kilkutygodniowy dochód w 2015 r. i 2016 r., wobec czego zdaniem brytyjskiej instytucji wnioskodawca nie podlega ustawodawstwu brytyjskiemu w zakresie ubezpieczeń społecznych w latach 2012 -2014, a ponadto zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami przez odwołującego w 2015 r. mieszkał przez 10 miesięcy w Polsce a w 2016 r. przez 12 miesięcy, a nadto na podstawie kolejnego pisma z 30.06. (...) od instytucji brytyjskiej ZUS ustalił, że do wnioskodawcy od 2012 r. wysyłano informacje o należnościach składkowych ponieważ ich nie uiszczał i nie zamknął swojej działalności działalności „2 klasy” (tj. samozatrudnienia), nie można potwierdzić obecności ani pracy wnioskodawcy w UK w związku z czym powinien był on zamknąć swoją działalność, składki z tytułu działalności „2 klasy” są niskie w porównaniu ze składkami z tytułu działalności „1 klasy” oraz w porównaniu ze składkami

obowiązującymi w Polsce (wynoszą £ 2,80 na tydzień, £ 145,60 na rok). Instytucja brytyjska stwierdziła, że od 2012 r. wnioskodawca pracował w Polsce i powinien podlegać polskiemu ustawodawstwu w zakresie ubezpieczeń społecznych, nie ma dowodu na to, że wrócił do UK, jego działalność „2 klasy” zostanie zamknięta ze skutkiem natychmiastowym.

Jednocześnie na podstawie wpisów do (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił ustawodawstwo polskie z uwagi na wykonywanie w spornym okresie własnej działalności gospodarczej przez wnioskodawcę na terenie Polski. Z treści art. 6 ust. 1 pkt 5 i 12 ust. 1 obowiązującej ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 300 z późn. zm.) wynika bowiem, że obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym, wypadkowym – podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi. Na mocy art. 13 pkt 4 powyższej ustawy osoby prowadzące działalność pozarolniczą podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Z mocy art. 11 ust. 2 ubezpieczeniu chorobowemu osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają dobrowolnie na swój wniosek.

Zgodnie z dyspozycją art. 17 ust. 3 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe ubezpieczeni nie wymienieni w ust. 1, między innymi osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą sami obliczają i przekazują co miesiąc do Zakładu. Na mocy art. 46 ust. 1 w/w ustawy, płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

Stanowisku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który badaną decyzją z 20.09.2017 r. ustalił ustawodawstwo polskie z uwagi na wykonywanie w spornym okresie własnej działalności gospodarczej przez wnioskodawcę na terenie Polski nie sprzeciwiła się instytucja brytyjska, która wskazała na brak dowodów na przebywanie i wykonywanie na terenie Wielkiej Brytanii działalności gospodarczej przez wnioskodawcę w okresie objętym skarżoną decyzją z 20.09.2017 r. Zatem wykonując procedurę przewidzianą przez normy kolizyjne prawa unijnego strona pozwana poczyniła prawidłowe ustalenie właściwości polskiego prawa ubezpieczeń społecznych, ponieważ bezspornym jest iż wnioskodawca prowadzi działalność gospodarczą w miejscu swojego zamieszkania na terenie Polski, natomiast nie wykazał, że wykonywał jednocześnie działalność gospodarczą na terenie Wielkiej Brytanii, która skutkowałaby jego objęciem brytyjskim ubezpieczeniem społecznym.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie wnioskodawcy, o czym orzekł w sentencji wyroku.

Zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W związku z powyższym o kosztach procesu w punkcie 2 sentencji wyroku Sąd Okręgowy orzekł w oparciu o art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z §9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10. 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1804).

A.P.